



## CENTRINĖ PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai  
info@vert.lt

Nr.

I 2021-01-29 Nr. R2-(D)-709

**DĖL GAMTINIŲ DUJŲ, ELEKTROS ENERGETIKOS, SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ  
ĮMONIŲ INVESTICIJŲ VERTINIMO IR DERINIMO TVARKOS APRAŠO PROJEKTO  
DERINIMO**

Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra, pagal kompetenciją, išnagrinėjusi Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos parengtą ir viešajai konsultacijai pateiktą Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. O3-100 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“, pakeitimo projektą, teikia savo pastabas ir pasiūlymus.

1. Apraše siūlome apibrėžti Investicijų sąvoką. (Pvz. Investicijos - piniginės lėšos ir teisės aktų nustatyta tvarka įvertintas reguliuojamos veiklos materialusis, nematerialusis ir finansinis ilgalaikis turtas, kuris investuojamas siekiant ilguoju laikotarpiu, minimaliomis sąnaudomis užtikrinti vartotojui patikimą paslaugos pateikimą, iš investavimo objekto gauti pagrįsto pelno (pajamų), taip pat užtikrinti savivaldybės administracijos funkcijų įgyvendinimą ir kurios suprantamos kaip :

1.1. investicijos, reikalingos naujam ilgalaikiam turtui įsigyti/pasigaminti. Naujai įsigytas/pasigamintas ilgalaikis turtas priskiriamas investicijoms, jei jis atitinka šiuos požymius:

- įmonė turtą ketina naudoti ilgiau nei vienerius metus;
- įmonė gali patikimai nustatyti tokio turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainą;
- turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina yra ne mažesnė už įmonės nustatytą minimalią ilgalaikio turto vieneto savikainą kiekvienai turto grupei;
- yra pateiktas pagrindimas dėl tokio ilgalaikio turto įsigijimo reikalingumo arba jei naujai įsigytu turtu yra keičiamas apskaitoje nusidėvėjęs ilgalaikis turtas ir yra pateiktas pagrindimas, dėl tokio turto techninio įvertinimo bei pateiktas ilgalaikio turto pripažinimo netinkamu naudoti aktas, turto nurašymo aktas ir turto sunaikinimo aktas. Tokiu atveju, kai investicijos yra planuojamos į veikloje dar naudojamą keistiną ilgalaikį turtą, turi būti pateiktas pagrindimas dėl tokio turto techninio įvertinimo. Ilgalaikio turto pripažinimo netinkamu naudoti

aktas, turto nurašymo aktas ir turto sunaikinimo aktas turi būti pateikti kartu su metinėmis investicinių planų vykdymo ataskaitomis.

1.2. Investicijos, reikalingos esamo ilgalaikio turto rekonstrukcijai ir/arba remontui. Esamo ilgalaikio turto rekonstravimo ir remonto darbai yra laikomi investicijomis, jei jie atitinka šiuos požymius:

- pailgina tokio ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiką ir /arba pagerina jo naudingąsias savybes;
- yra pateiktas pagrindimas dėl aukščiau išvardintų požymių atitikimo rekonstrukcijos ir/ arba remonto darbams bei tokių darbų atlikimo būtinumo pagrindimas.)

2. Siūlome apibrėžti (perkelti iš 20 punkto) Apraše vartojamą sąvoką „Sąrašas“, kuri yra „Investicijų sąrašas“ trumpinys.

3. Siūlome patikslinti sąvokos paaiškinimą Ekonominė grynoji dabartinė vertė (toliau – EGDV) - tai diskontuotų investicijų, veiklos ir priežiūros išlaidų, išreikštų šešėlinėmis (ekonominėmis) kainomis, bei socialinių ekonominių naudų (žalų), įskaitant išorinį poveikį ir klimato kaitos mažinimą, grynoji vertė, parodanti projekto naudą visuomenei, skaičiuojant šios dienos pinigų vertę.

4. Nėra aišku kas yra investicijų reguliuojama likutinė vertė. Siūlytume aiškiai apibrėžti sąvoką Investicijų reguliuojama likutinė vertė.

5. Siūlome patikslinti sąvokos paaiškinimą Sąnaudų ir naudos analizė - tai investicijų efektyvumo vertinimo metodas, kurio esmė – projektui įgyvendinti reikalingų sąnaudų palyginimas su investicijų sukuriama socialine-ekonomine nauda.

6. Kyla abejonių ar sąvokose apibrėžtas Projekto ataskaitinis laikotarpis turi apimti pilnus kalendorinius metus, o ne pilnus projekto metus.

7. Apraše siūlome suvienodinti investicijų projektų rašymą, kadangi vienu atveju rašoma iš didžiosios raidės, kitu - iš mažosios.

8. Taip pat siūlome Apraše pateikti nuorodas į aprašus, kuriuose vartojamos atitinkamos sąvokos arba visuose susijusiuose dokumentuose sąvokas apibrėžti vienodai. Pavyzdžiui kai kuriuose Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose yra apibrėžtos sąvokos, kurios yra vartojamos Apraše.

9. Aprašo 11 punktą ir atitinkamai kituose punktuose, kur yra aktualu, siūlome papildyti ir išdėstyti taip: „Investicijų projekto pajamų ir veiklos **ir priežiūros** išlaidų <...>“.

10. 11.6 punkte nurodyta, kad investicijų projekto pajamų ir išlaidų pokyčius sudaro nekilnojamojo turto mokesčių sąnaudų padidėjimas už investicijų projektu sukurtą turtą. Atkreipiame dėmesį, kad jei nekilnojamojo turto mokesčių sąnaudos įtrauktos į išlaidas, tai atliekant SNA šios sąnaudos turi būti eliminuotos kaip transakcinės išlaidos.

11. Siūlome papildyti Aprašo 13.1.1 punktą. Prieš investicijų projekto turinio dalį yra aktuali investicijų projekto konteksto dalis, kurioje būtų aprašoma paslaugos paklausa ir pasiūla, identifikuojama sprendžiama problema. Šios dalies pagrindu suformuojamas atskaitos taškas nuo kurio vertinamas poveikis, t. y. vertinamas pinigų srautas pokytis ir atliekama SNA. Dabar tokios informacijos nėra, todėl gali būti sudėtinga įvertinti pinigų srautų pagrįstumą. Taip pat reikia žinoti kokius minimalius paslaugos teikimo rezultatus turi pasiekti sukurtas turtas ir ar galimos analizuoti prasmingos alternatyvos šiems reikalavimams pasiekti.

12. Nėra aišku kokia yra Plano, nurodyto Aprašo 16-19 punktuose, derinimo tvarka ir kokios būtų pasekmės jei Plano faktinis įgyvendinimas skirtųsi nuo suderinto.

13. Jau kaip buvo nurodyta aukščiau, 20 punkte pateiktą Sąrašo paaiškinimą siūlome perkelti prie Aprašo sąvokų.

14. Jeigu Sąrašas sudaromas ne vieneriems, o kelių metų investicijoms, kyla klausimas ar kiekvienais metais teikiamas naujas Sąrašas, ar tikslinamas / papildomas ankstesnis. Atitinkamai siūlytume tikslinti Aprašo 22.2 punktą.

15. Siūlome Sąvokose apibrėžti kas yra investicijų projekto suminė suderinta vertė (Aprašo 24 punktas).

16. Siūlome tikslinti 26.3 punktą, kadangi nėra aišku, jeigu buvo teikiamas Sąrašas ir skiriasi atskirų investicijų vertės, ar turi būti iš naujo derinamas Sąrašas.

17. Apraše vartojamos sąvokos techninės būklės vertinimas ir techninis vertinimas. Pavyzdžiui Aprašo 30 punkte kalbama apie techninės būklės vertinimą, o 31 punkte – apie techninį vertinimą. Siūlome suvienodinti sąvokų vartojimą. Taip pat kyla klausimas, kodėl neatliekamas Sąraše nurodytų investicijų finansinis vertinimas. Apraše prie individualių investicijų projektų derinimo yra numatyta atlikti finansinę ir ekonominę analizę, tačiau nėra aišku ar ji taikoma ir Sąrašo derinimo atveju. Taip pat rekomenduojame nustatyti aiškius kriterijus, kuriais vadovaujamesi atrenkami tikrinimui investicijų projektai.

18. Aprašo 56 punkte, dėl aiškumo, siūlome nurodyti piniginio srauto  $CF_t$  – t-aisiais metais įmonės patiriami investicijų projekto pinigų srautai, Eur apskaičiavimo formulę.

19. Aprašo 62 punktą siūlome papildyti „R“ ir „C“ apskaičiavimo formulėmis, kad būtų vienareikšmiai aišku kaip jos skaičiuojamos. Pvz., kaip formulėse naudojami veiklos ir priežiūros išlaidų sutaupymai, likutinė vertė. Taip turi būti paaiškinta kokiais būdais gali būti skaičiuojama likutinė vertė. Priklausomai nuo metodo, ji gali būti skirtingai traktuojama formulėse.

20. Atkreipiame dėmesį, kad labai tikėtina, kad Aprašo 65 punkte nurodytas ekonominėje analizėje taikomas 5 proc. SDN keisis. Šiuo metu Europos Komisija svarsto tiek dėl FDN, tiek SDN normų pakeitimo.

21. Aprašo 66 punkte siūlome patikslinti kas yra nepiniginės sąnaudos, nes visos naudos turi būti išreikštos pinigine išraiška. Čia turbūt turima mintyje ne finansinės naudos.

22. Aprašo 67 punktą siūlome papildyti nuostata dėl pajamų, apskaičiuotų finansinės analizės metu, traktavimo. Jos kai kuriais atvejais gali būti naudojamos, tačiau svarbu užtikrinti, kad šios pajamos nedubliuotų kitų naudotų ekonominių naudų. Taip pat norime atkreipti dėmesį, kad pajamas keičiant pasiryžimu sumokėti yra labiau atskleidžiama projekto investicijų nauda visuomenei.

23. Kaip buvo minėta aukščiau, nėra aišku kokias kriterijais vadovaujantis atrenkami energetikos objektai ir (ar) įrenginiai techniniam patikrinimui (Aprašo 72.1. punktas).

24. Kadangi atliekamas investicijų projekto ne tik techninis, bet ir finansinis bei ekonominis vertinimas / analizė, todėl turi būti parengta ne tik techninio vertinimo, bet ir finansinio / ekonominio vertinimo išvada (Aprašo 73 punktas ir kiti susiję punktai). Mūsų nuomone, pateiktų alternatyvų pagrindimo vertinimui bei sprendimų priėmimui yra aktualus ne tik techninis, kaip nurodote, bet ir finansinis aspektai

25. 73.8 punktą siūlome papildyti „**Investicijų projekto** <...>“.

26. Aprašo 74 punktą siūlome papildyti Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymu.

27. Aprašo 86 punkte vartojamą sąvoką „konkursas“ siūlome keisti į „pirkimas“, nes prekės / darbai / paslaugos gali būti įsigyjami ne tik konkurso, bet ir skelbiamų derybų ar konkurencinio dialogo būdu.

28. Siekiant užtikrinti skaidrumą, siūlome Aprašo 93 punkte aiškiai apibrėžti kokia informacija nėra laikoma konfidencialia.

29. Atsižvelgiant į aukščiau išsakytus pasiūlymus ir pastabas dėl finansinio / ekonominio vertinimo, siūlome parengti papildomus Aprašo priedus – Sąrašo ir investicijų projektų finansinio vertinimo išvadą.

**DETALŪS METADUOMENYS**

<b>Dokumento sudarytojas (-ai)</b>	Centrinė projektų valdymo agentūra 126125624, S. Konarskio g. 13
<b>Dokumento pavadinimas (antraštė)</b>	DĖL DALYVAVIMO VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS POSĖDYJE
<b>Dokumento registracijos data ir numeris</b>	2021-03-01 Nr. 2021/2-1337
<b>Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris</b>	2021-03-01 Nr. R1-3254
<b>Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo</b>	ADOC-V1.0
<b>Parašo paskirtis</b>	Pasirašymas
<b>Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos</b>	Lidija Kašubiene, Direktorius, Vadovybe
<b>Sertifikatas išduotas</b>	LIDIJA,KAŠUBIENĖ LT
<b>Parašo sukūrimo data ir laikas</b>	2021-03-01 10:31:28 (GMT+02:00)
<b>Parašo formatas</b>	XAdES-T
<b>Laiko žymoje nurodytas laikas</b>	2021-03-01 10:32:05 (GMT+02:00)
<b>Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją</b>	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
<b>Sertifikato galiojimo laikas</b>	2019-05-14 13:13:54 – 2024-05-12 23:59:59
<b>Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti</b>	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema, VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra LT", sertifikatas galioja nuo 2019-06-12 09:59:41 iki 2022-06-11 09:59:41 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba į.k. 188706554 LT", sertifikatas galioja nuo 2020-05-22 11:50:44 iki 2023-05-22 11:50:44
<b>Pagrindinio dokumento priedų skaičius</b>	–
<b>Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius</b>	–
<b>Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)</b>	–
<b>Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)</b>	–
<b>Priedamo dokumento registracijos data ir numeris</b>	–
<b>Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas</b>	DVS
<b>Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)</b>	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2021-03-01 10:56:15)
<b>Paieškos nuoroda</b>	–
<b>Papildomi metaduomenys</b>	Nuorašą suformavo 2021-03-01 10:56:15 Dokumentų valdymo sistema Avilys